



การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา
สังกัดสำนักงานการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา *
ACADEMIC ADMINISTRATION OF THE BUDDHIST STUDIES SCHOOL,
GENERAL EDUCATION DEPARTMENT, UNDER THE OFFICE OF BUDDHIST
STUDIES, GENERAL EDUCATION DEPARTMENT

พระธีวตล หนูศักดิ์*, ศิลป์ชัย สุวรรณมณี, สุนทรี วรรณไพเราะ
Phra Thiwadon Nusak*, Sinchai Suwanmanee, Suntaree Wanpairaw
มหาวิทยาลัยทักษิณ, ประเทศไทย

Thaksin University, Thailand

*Corresponding author E-mail: thnoosak@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา 2) เปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการจำแนกตามสถานภาพ ตำแหน่ง วุฒิ การศึกษา อายุ ประสบการณ์ และขนาดสถานศึกษา และ 3) ศึกษาแนวทางการบริหารงาน วิชาการ กลุ่มตัวอย่าง คือผู้บริหาร ครูผู้สอน และนักวิชาการจาก 14 เขตการศึกษา รวม 404 โรงเรียน จำนวน 348 รูป/คน โดยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือการวิจัยเป็นแบบสอบถาม จำนวน 73 ข้อ มีความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.972 สถิติที่ใช้ได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐานได้แก่ t-test (Independent Samples) และ F-test (One-Way ANOVA)

ผลการวิจัยพบว่า:

1. การศึกษาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาพระปริยัติธรรม ในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก
2. ผลการเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาพระปริยัติธรรม จำแนกตามตัวแปร พบว่า บุคลากรที่มีสถานภาพ ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนพระปริยัติธรรม ในภาพรวมและรายด้าน



แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ส่วนบุคลากรที่มีประสบการณ์ ขนาดสถานศึกษา ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนพระปริยัติธรรม ในภาพรวมและราย ด้านแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และบุคลากรที่มีตำแหน่ง วุฒิการศึกษา อายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนพระปริยัติธรรม ในภาพรวม ไม่แตกต่างกัน

3. แนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา สังกัด สำนักงานการศึกษาพระปริยัติธรรม พบว่า 1) สถานศึกษาให้ความสำคัญสูงสุดกับการวางแผนงาน วิชาการ รองลงมาคือการวัดผล ประเมินผล และการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ขณะที่ให้ความสำคัญน้อยที่สุดกับการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา 2) ผลสะท้อนถึงความ ตระหนักของผู้บริหารต่อบทบาทหน้าที่ การบริหารแบบมีส่วนร่วม และความสอดคล้องกับนโยบาย การศึกษา รวมถึงการใช้ข้อมูลเพื่อการตัดสินใจและการพัฒนาครูอย่างต่อเนื่อง แม้ภาพรวมการบริหารอยู่ในระดับสูง 3) สิ่งที่ควรพัฒนาในบางด้าน เช่น การจัดทำคู่มือและเกณฑ์เทียบโอน การ พัฒนาแหล่งเรียนรู้ และการสร้างเครือข่ายความร่วมมือ เพื่อยกระดับประสิทธิภาพและความ ยั่งยืนของการบริหารงานวิชาการในอนาคต

คำสำคัญ: การบริหารงานวิชาการ, โรงเรียนพระปริยัติธรรม, แผนกสามัญศึกษา

ABSTRACT

This research aimed to 1) examine academic administration of administrators of Buddhist Pariyatti Schools in the general education department; 2) compare academic administration classified by status, position, educational qualification, age, experience, and school size; and 3) study academic administration approaches. The sample consisted of 348 administrators, teachers, and academics from 14 educational districts, totaling 404 schools, selected using simple random sampling. The research instrument was a 73-item questionnaire with a reliability of 0.972. The statistics used included percentages, means, and standard deviations. Hypothesis testing included t-tests (Independent Samples) and F-tests (One-Way ANOVA).

The research findings revealed:

1. The study of academic administration in Buddhist monastic schools (general education section) under the Office of Buddhist Education found that the overall and individual aspects were at a high level.

2. A comparison of academic administration in Buddhist monastic schools (general education section) under the Office of Buddhist Education, categorized by variable, revealed that personnel with different statuses had significantly different





opinions on academic administration in both the overall and individual aspects ($p < .001$). Personnel with different levels of experience and school size also had significantly different opinions on academic administration in both the overall and individual aspects ($p < .05$). However, personnel with different positions, educational qualifications, and ages did not show significant differences in their opinions on academic administration in the overall aspect.

3. The guidelines for academic administration in Buddhist monastic schools (general education section) under the Office of Buddhist Education showed that: 1) The schools prioritize academic planning the highest, followed by assessment, evaluation, and the development of learning processes. While giving the least importance to the development and use of educational technology, the results reflect the following: 1) administrators' awareness of their roles and responsibilities, participatory management, and alignment with educational policy, including the use of data for decision-making and continuous teacher development, even though overall management is at a high level; 2) areas for improvement include the creation of manuals and transfer criteria, the development of learning resources, and the creation of collaborative networks to enhance the efficiency and sustainability of academic administration in the future.

Keyword: Academic Administration, Buddhist Studies School, General Education Department

บทนำ

ในอดีตการศึกษาของไทยเริ่มต้นขึ้นจากวัด โดยมีพระสงฆ์ทำหน้าที่เป็นครู ถ่ายทอดทั้งวิชาทางโลกและทางธรรม เพื่ออบรมกุลบุตรให้เป็นคนดี มีศีลธรรม และมีอาชีพสุจริต (เสมียนนารี, 2565) ต่อมาคณะสงฆ์ได้จัดการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เพื่อเปิดโอกาสให้พระภิกษุสามเณรและเยาวชนที่ขาดโอกาสทางการศึกษา ได้เรียนรู้ควบคู่กันทั้งทางโลกและทางธรรม ภายใต้การสนับสนุนของรัฐตามกฎหมายการศึกษาแห่งชาติ การศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เป็นรูปแบบการศึกษาที่จัดขึ้นตามความประสงค์ของคณะสงฆ์ โดยรัฐให้การรับรองตามกฎหมาย เพื่อเปิดโอกาสให้พระภิกษุและสามเณรที่ยังไม่จบการศึกษาชั้นพื้นฐาน ได้ศึกษาเล่าเรียนทั้งวิชาพระพุทธศาสนาและวิชาสามัญควบคู่กัน โรงเรียนจัดตั้งอยู่ในวัดหรือมูลนิธิทางพระพุทธศาสนา โดยมีเจ้าอาวาสหรือพระภิกษุผู้ได้รับมอบหมายเป็นผู้จัดการ และมีผู้อำนวยการโรงเรียนที่คัดเลือกจากพระภิกษุผู้มีคุณสมบัติตามที่คณะกรรมการการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษากำหนด ทั้งนี้ โรงเรียนทุกแห่งต้องได้รับอนุญาตจากมหาเถร-



สมาคม และอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2562)

สังคมปัจจุบันเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ ที่ต้องการพัฒนาคนให้มีคุณภาพทั้งด้านความรู้ ทักษะ และคุณธรรม การศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญในการสร้างพื้นฐานชีวิตและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีศักยภาพ สามารถปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกยุคโลกาภิวัตน์ได้ (พระครูสังฆกิจจานุรักษ์, 2563) แต่การศึกษาไทยในปัจจุบันยังประสบปัญหาหลายด้าน ทั้งด้านกระบวนการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นท่องจำมากกว่าการคิดวิเคราะห์ และขาดการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ทำให้เยาวชนขาดจิตสำนึกสาธารณะ และขาดการนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน (สำราญ สมพงษ์, 2562)

ปัจจุบัน โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา มีสถานภาพเป็นสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในระบบ เช่นเดียวกับโรงเรียนของรัฐและเอกชนทั่วไป โดยได้รับงบประมาณสนับสนุนจากสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ และอยู่ภายใต้การกำกับของคณะกรรมการที่มหาเถรสมาคมแต่งตั้ง เพื่อให้การบริหารจัดการเป็นไปตามแนวทางที่กำหนด อย่างไรก็ตาม จากผลการสำรวจความคิดเห็นของผู้บริหารและบุคลากรทางการศึกษาจำนวน 1,525 คน พบว่าการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ยังมีประเด็นที่ต้องเร่งพัฒนา ได้แก่ การบริหารที่ยังไม่เป็นระบบ ผู้บริหารสถานศึกษาขาดความเป็นมืออาชีพ การพัฒนาบุคลากรไม่ต่อเนื่อง และขาดขวัญกำลังใจในการทำงาน ระบบการประกันคุณภาพยังไม่เข้มแข็ง โรงเรียนส่วนใหญ่พึ่งพางบประมาณจากรัฐเป็นหลัก อีกทั้งยังขาดยุทธศาสตร์ระยะยาวในการพัฒนา ขาดการบูรณาการกับหน่วยงานภายนอก และยังมีปัญหาเรื่องภาพลักษณ์ของโรงเรียนที่ถูกมองว่าเป็นที่เรียนของผู้ขาดโอกาสทางการศึกษา นอกจากนี้ หลักสูตรการเรียนการสอนยังขาดอัตลักษณ์ที่ชัดเจนและมีความเป็นทางโลกมากเกินไป ส่งผลให้ผู้เรียนไม่สามารถพัฒนาตนได้ครบทั้งด้านโลกและธรรม อัตราการสีกหรือการลาออกของผู้เรียนยังสูง ขาดมาตรการส่งเสริมให้ดำรงตนในสมณเพศเพื่อสืบทอดพระพุทธศาสนา อีกทั้งระบบการบริหารบุคลากร การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และงานวิจัยเพื่อพัฒนาระบบการศึกษายังมีไม่เพียงพอ ซึ่งล้วนเป็นอุปสรรคต่อการยกระดับคุณภาพและศักยภาพของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาในระยะยาว (ภาณุพงศ์ คงเชื้อจิ้น, 2567)

สำหรับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ถือเป็นงานที่มีความสำคัญที่สุด เป็นหัวใจของการจัดการศึกษา ซึ่งทั้งผู้บริหารโรงเรียน คณะครู และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายต้องมีความรู้ความเข้าใจให้ความสำคัญและมีส่วนร่วมในการวางแผน กำหนดแนวทางการปฏิบัติ การประเมินผล และการปรับปรุงแก้ไขอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง งานวิชาการของโรงเรียนประกอบด้วยงานหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนเป็นหลัก ซึ่งโรงเรียนจะต้องสร้างหลักสูตรของตนเอง เรียกว่า หลักสูตรสถานศึกษา ดังนั้น ครูจะต้องทำหน้าที่ในการสร้างและพัฒนาหลักสูตร การนำหลักสูตรไปใช้ การออกแบบการจัดการเรียนรู้





ซึ่งงานวิชาการที่ครูต้องปฏิบัติจะประกอบด้วยภารกิจหลักที่เป็นปัจจัยสำคัญในการขับเคลื่อนงานของสถานศึกษาและงานอื่น ๆ ในการส่งเสริมสนับสนุนให้การดำเนินงานของสถานศึกษาประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นไป (พระครูสังฆกิจจวนุรักษ์, 2563)

จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เพื่อจะได้นำไปเป็นข้อมูลให้กับผู้บริหารสถานศึกษาได้เป็น แนวทางในการปรับปรุง พัฒนา และใช้บริหารงานวิชาการอย่างมีประสิทธิภาพในสถานศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาพระปริยัติธรรม
2. เพื่อเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาพระปริยัติธรรม จำแนกตามตัวแปร สถานภาพ ตำแหน่ง วุฒิ การศึกษา อายุ ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดสถานศึกษา
3. เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาพระปริยัติธรรม

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ บุคลากรที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาพระปริยัติธรรม ปีการศึกษา 2567 ทั้งสิ้น 14 เขตการศึกษา จำนวน 404 โรงเรียน จำนวน 3,724 รูป/คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ บุคลากรที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาพระปริยัติธรรม ปีการศึกษา 2567 ทั้งสิ้น 14 เขตการศึกษา จำนวน 404 โรงเรียน จำนวน 348 รูป/คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยเปรียบเทียบจากตารางสำเร็จรูปของ Krejcie & Morgan (1970) และสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

3. ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้แก่ 1) ผู้บริหารสถานศึกษาขนาดเล็ก จำนวน 2 รูป/คน 2) ผู้บริหารสถานศึกษาขนาดกลาง จำนวน 2 รูป/คน และ 3) ผู้บริหารสถานศึกษาขนาดใหญ่ จำนวน 1 รูป/คน รวมจำนวนทั้งสิ้นจำนวน 5 รูป/คน

เครื่องมือที่ใช้ในวิจัย การรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ประกอบด้วย 2 ชุด ได้แก่ ชุดที่ 1 เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) มี 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย สถานภาพ ตำแหน่ง วุฒิการศึกษา อายุประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดสถานศึกษา



ตอนที่ 2 การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาพระปริยัติธรรม จำนวน 73 ข้อ ประกอบด้วยคำถาม 7 องค์ประกอบ ได้แก่ การวางแผนงานด้านวิชาการ การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน การนิเทศการศึกษา การประกันคุณภาพการศึกษา และการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

ชุดที่ 2 แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย เรื่อง การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาพระปริยัติธรรม โดยแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 เป็นความคิดเห็นเกี่ยวกับบริหารงานวิชาการของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาพระปริยัติธรรม

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือโดย

ชุดที่ 1 แบบสอบถามที่สร้างขึ้นมา โดยศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง กำหนดกรอบแนวคิด และจัดทำแบบสอบถามตามหลักวิชาการ เสนอให้อาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ ความตรงเชิงเนื้อหา (IOC) และทดลองใช้เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ .984 ก่อนนำไปใช้เก็บข้อมูลจริงกับกลุ่มตัวอย่าง

ชุดที่ 2 แบบสัมภาษณ์ โดยศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง กำหนดคำถามให้สอดคล้องกับ วัตถุประสงค์ เสนอให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา และปรับปรุงก่อนนำไปใช้ เก็บข้อมูลจริง

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติพื้นฐาน ค่าความถี่ (Frequency) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ค่าร้อยละ (Percentage) และค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha- Coefficient)

สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1. ดัชนีความสอดคล้องระหว่างเนื้อหากับจุดประสงค์ (IOC: Index of Item Objective Congruence)

2. ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha-Coefficient) ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม

3. ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (a-Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach)

สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

1. สถิติที่ใช้ในการทดสอบนัยสำคัญของสัมประสิทธิ์โดยใช้ t-test

2. สถิติที่ใช้ในการทดสอบนัยสำคัญของสัมประสิทธิ์โดยใช้ f-test

3. โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์ ความแปรปรวนจำแนกทางเดียว (One Way Analysis of Variance)

4. เปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่โดยวิธี Least Significant Difference (LSD)



ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การศึกษาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา สามารถสรุปผลการวิจัยโดยแบ่งเป็น 3 ตอน ตามวัตถุประสงค์การวิจัย ดังนี้

1. ผลการศึกษาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา โดยภาพรวมและรายด้าน

การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนพระปริยัติธรรม	n = 348		ระดับ
	($\bar{X}$)	(S.D.)	
1. การวางแผนงานด้านวิชาการ	4.31	0.54	มาก
2. การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา	4.12	0.52	มาก
3. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้	4.28	0.62	มาก
4. การวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน	4.30	0.50	มาก
5. การนิเทศการศึกษา	4.11	0.63	มาก
6. การประกันคุณภาพการศึกษา	4.17	0.52	มาก
7. การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	4.05	0.58	มาก
รวม	4.17	0.42	มาก

จากตารางที่ 1 การศึกษาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนพระปริยัติธรรม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ =4.17) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการวางแผนงานด้านวิชาการ อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$ =4.31) รองลงมา คือ ด้านการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$ =4.30) และด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\bar{X}$ =4.05)

2. ผลเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จำแนกตามตัวแปรสถานภาพตำแหน่ง วุฒิการศึกษา อายุ ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดสถานศึกษา ได้ผลดังนี้





ตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จำแนกตามตัวแปรสถานภาพ

(n = 348)

ตัวแปร		n	$\bar{X}$	S.D.	t	Sig.
การบริหารงานวิชาการ	พระภิกษุ	89	4.3303	0.2831	5.123***	0.000
	ฆราวาส	259	4.1214	0.4444		

จากตารางที่ 2 บุคลากรที่มีสถานภาพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

ตารางที่ 3 ผลการเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จำแนกตามตัวแปรตำแหน่ง

(n = 348)

ตัวแปร		n	$\bar{X}$	S.D.	t	Sig.
การบริหารงานวิชาการ	ครูผู้สอน	263	4.1572	0.4439	-1.608	0.110
	นักวิชาการ	85	4.2292	0.3262		

จากตารางที่ 3 บุคลากรที่มีตำแหน่งต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาพระปริยัติธรรม ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4 ผลการเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จำแนกตามตัวแปรวุฒิการศึกษา

(n = 348)

ตัวแปร		n	$\bar{X}$	S.D.	t	Sig.
การบริหารงานวิชาการ	ปริญญาตรี	221	4.1589	0.3953	-0.937	0.350
	สูงกว่าปริญญาตรี	127	4.2026	0.4575		

จากตารางที่ 4 บุคลากรที่มีวุฒิการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาพระปริยัติธรรม ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน





ตารางที่ 5 ผลการเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา
สังกัดสำนักงานการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จำแนกตามตัวแปรอายุ
(n = 348)

ตัวแปร		SS	df	MS	F	Sig
การบริหารงานวิชาการ	ระหว่างกลุ่ม	0.958	3	0.319	1.832	.141
	ภายในกลุ่ม	59.938	344	0.174		
	รวม	60.895	347			

จากตารางที่ 5 บุคลากรที่มีช่วงอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน พระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 6 ผลการเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา
สังกัดสำนักงานการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จำแนกตาม
ตัวแปรประสบการณ์การทำงาน
(n = 348)

ตัวแปร		SS	df	MS	F	Sig
การบริหารงานวิชาการ	ระหว่างกลุ่ม	1.583	2	0.792	4.605*	.011
	ภายในกลุ่ม	59.312	345	0.172		
	รวม	60.895	347			

จากตารางที่ 6 บุคลากรที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา โดยภาพรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 7 ผลการเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา
สังกัดสำนักงานการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จำแนกตาม
ตัวแปรขนาดสถานศึกษา
(n = 348)

ตัวแปร		SS	df	MS	F	Sig
การบริหารงานวิชาการ	ระหว่างกลุ่ม	1.072	2	0.536	3.091*	.047
	ภายในกลุ่ม	59.823	345	0.173		
	รวม	60.895	347			

จากตารางที่ 7 บุคลากรที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05





3. ผลการศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาพระปริยัติธรรม

สถานศึกษาให้ความสำคัญกับการบริหารงานวิชาการเริ่มจากการวิเคราะห์บริบทของโรงเรียน ผู้เรียน บุคลากร และทรัพยากร แล้วกำหนดนโยบาย แผนงาน และเป้าหมายให้สอดคล้องกับกฎหมายและหลักสูตรที่เกี่ยวข้อง ผู้บริหารให้ความสำคัญกับการพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ โดยบูรณาการวิชาสามัญกับกวีชาธรรม เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และใช้รูปแบบ Active Learning ควบคู่กับการพัฒนาครูอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ยังมีระบบการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียนที่เป็นธรรม โปร่งใส พร้อมการนิเทศการศึกษา และการประกันคุณภาพอย่างเป็นระบบ ควบคู่กับการส่งเสริมการใช้สื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา เพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนให้มีทั้งความรู้ ความสามารถ และคุณธรรมตามเป้าหมายของการศึกษาพระปริยัติธรรม

อภิปรายผล

การศึกษากาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา สามารถอภิปรายผลการวิจัย ดังนี้

1. ผลการศึกษากาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก แสดงให้เห็นว่าผู้บริหารโรงเรียนเน้นการวางแผนและมาตรฐานวิชาการเป็นหลัก ทำให้ด้านวางแผนและการประเมินผลสูง ในขณะที่ด้านเทคโนโลยีมีข้อจำกัดด้านความรู้ ทักษะ และทรัพยากร จึงมีระดับน้อยที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธัญยาภรณ์ สังข์เมือง พบว่า ความต้องการจำเป็นและแนวทางการบริหารงานวิชาการเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการพัฒนาหลักสูตรและการวางแผนงานวิชาการ อยู่ระดับมาก (ธัญยาภรณ์ สังข์เมือง, 2565) และสอดคล้องกับงานวิจัยของพระมหาวาสเทพ ญาณเมธี ผลการวิจัยพบว่ารูปแบบการบริหารจัดการงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมตามหลักพุทธธรรมของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา พบว่าสภาพการบริหารจัดการงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนพระ ปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ในภาพรวมมีสภาพการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านสามารถเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ซึ่งด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก รองลงมาด้านการวางแผนงานด้านวิชาการ อยู่ในระดับมาก (พระมหาวาสเทพ ญาณเมธี, 2563)

2. การเปรียบเทียบการบริหารวิชาการของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาพระปริยัติธรรม จำแนกตามตัวแปรสถานภาพ พบว่า บุคลากรที่มีสถานภาพ ต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารวิชาการของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาพระปริยัติธรรม ในภาพรวมและรายด้านแตกต่างกัน ซึ่งเป็นไป





ตามสมมติฐาน โดยสอดคล้องกับผลการวิจัยของ วลยา ไตรญาณ ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 พบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานแตกต่างกันทั้งในภาพรวมและรายด้าน บุคลากรที่มีประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดสถานศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ในภาพรวมแตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน (วลยา ไตรญาณ, 2564) โดยสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุชาดา คำพิฑูรณ์ ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานบุคคลในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 3 พบว่า การบริหารงานบุคคลในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 3 จำแนกตามเพศ ระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน พบว่าผู้บริหารสถานศึกษาที่มีเพศแตกต่างกัน บุคลากรที่มีตำแหน่ง วุฒิการศึกษา อายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน (สุชาดา คำพิฑูรณ์, 2565) ทั้งนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ วีรดา กันทรพิทักษ์ ผลการวิจัยพบว่าการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดสำนักงานการศึกษาเทศบาลเมืองสระบุรี พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงาน วิชาการของผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดสำนักงานการศึกษา เทศบาลเมืองสระบุรี ไม่แตกต่างกัน (วีรดา กันทรพิทักษ์, 2567)

3. แนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาพระปริยัติธรรม ในด้านการวางแผนงานด้านวิชาการ ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้ ด้านการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน ด้านการนิเทศการศึกษา ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา พบว่า สถานศึกษาให้ความสำคัญในด้านการวางแผนงานด้านวิชาการมากที่สุด รองลงมาคือด้านการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน และการพัฒนาระบบการเรียนรู้ ส่วนด้านที่สถานศึกษาให้ความสำคัญน้อยที่สุดคือด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสถานศึกษาให้ความสำคัญกับด้านการวางแผนงานวิชาการสูงที่สุด เนื่องจากการวางแผนเป็นจุดตั้งต้นและกรอบทิศทางของการดำเนินงานด้านวิชาการทั้งหมด อีกทั้งยังเกี่ยวข้องกับการจัดสรรงบประมาณ การประเมินคุณภาพการศึกษา และการปฏิบัติตามมาตรฐานของหน่วยงานต้นสังกัด จึงทำให้โรงเรียนพระปริยัติธรรมให้ความสำคัญกับมิตินี้เป็นพิเศษ ขณะที่ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาได้รับความสำคัญน้อยที่สุด อันเป็นผลมาจากข้อจำกัดด้านทรัพยากร งบประมาณ โครงสร้างพื้นฐานทางเทคโนโลยี และความพร้อมของบุคลากรผู้สอน ซึ่งยังคงใช้วิธีการจัดการเรียนรู้แบบดั้งเดิม รวมถึงบริบทของโรงเรียนพระปริยัติธรรมที่ให้ความสำคัญกับการถ่ายทอดเนื้อหาศาสนาและการเรียนรู้เชิงคลาสสิกมากกว่าการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย



ของ พระภิกษุ อุ่นเรือน ได้ศึกษาเรื่องแนวทางการบริหารงานโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกธรรมในเขตอำเภอคลองขลุง จังหวัดกำแพงเพชร ผลการศึกษาพบว่า 1) สภาพการบริหารงานโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกธรรม ในเขตอำเภอคลองขลุง จังหวัดกำแพงเพชร ข้อที่มีระดับการปฏิบัติงานสูงสุด ได้แก่ งานบริหารวิชาการ ด้านการวางแผน (plan) คือ การจัดทำแผนการสอน 2) ปัญหาการบริหารงานโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกธรรม ในเขตอำเภอคลองขลุง จังหวัดกำแพงเพชร โดยภาพรวมทั้ง 4 ด้าน พบว่า มีค่าเฉลี่ยปัญหาการบริหารงานอยู่ในระดับปานกลาง โดยงานที่มีค่าเฉลี่ยของปัญหาสูงสุด ได้แก่ งานบริหารงบประมาณ ด้านการตรวจสอบ (check) คือ การรายงานผลการประเมินและตรวจสอบการบริหารงานงบประมาณไม่เป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้ 3) แนวทางการบริหารงานโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกธรรม ในเขตอำเภอคลองขลุง จังหวัดกำแพงเพชร แบ่งเป็น 4 ข้อ ได้แก่ 1) งานบริหารวิชาการ คือ ส่งเสริมการปฏิบัติงานและความร่วมมือในการทำงานเป็นหมู่คณะในการวางแผนการบริหารงานวิชาการโดยใช้กระบวนการกลุ่มในการปฏิบัติงาน เพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานสามารถปรับปรุงขั้นตอนและวิธีการในการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้นได้ 2) งานบริหารงบประมาณ คือ จัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณซึ่งระบุแผนงาน/โครงการ แผนการตรวจสอบ ระยะเวลาในการจัดส่งรายงานและติดตามการใช้เงินงบประมาณของโรงเรียน 3) งานบริหารบุคคล คือ กำหนดแนวทางและรายละเอียดการให้รางวัล การเลื่อนตำแหน่ง การเลื่อนขึ้นเงินเดือน การประเมินผล การปฏิบัติงาน ค่าตอบแทน และการจงใจ 4) งานบริหารทั่วไป คือ ส่งเสริมการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผล การประชาสัมพันธ์การศึกษาของโรงเรียนพระปริยัติธรรมอย่างต่อเนื่อง (พระภิกษุ อุ่นเรือน, 2566) อีกทั้งยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ นูรโสภา หลังปุเต๊ะ ได้ศึกษาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในศูนย์เครือข่ายทุ่งยางแดง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 พบว่าภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับ พบว่า ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้มีค่าเฉลี่ย สูงสุด รองลงมาคือ ด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพในและมาตรฐาน การศึกษา และด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา (นูรโสภา หลังปุเต๊ะ, 2565) และสอดคล้องกับงานวิจัยของ นิตยา ตึกสันหิยะ ได้ศึกษาการบริหารงานวิชาการยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัด สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดร้อยเอ็ด ผลการวิจัย พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยเรียงค่าเฉลี่ยสูงสุดไปต่ำสุด ได้แก่ ด้านการวัดผลประเมินผลการศึกษา ด้านการจัดการเรียนรู้ ด้านการนิเทศภายใน ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาการศึกษา ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา และด้านหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร (นิตยา ตึกสันหิยะ, 2567)





ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการนำการวางแผนงานวิชาการที่สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียน ด้วยการกำหนดนโยบาย เป้าหมาย และกลยุทธ์อย่างชัดเจน ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของครู นิเทศติดตามอย่างต่อเนื่อง และใช้ผลประเมินมาปรับปรุงพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างยั่งยืน
2. สำนักงานเขต ควรส่งเสริมสนับสนุนการให้ความสำคัญกับการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน ประสานงานกันในระหว่างแต่ละฝ่ายภายในโรงเรียน ที่สะดวก และเอื้อต่อการพัฒนามากขึ้นทั้งระบบ เพื่อให้บุคลากรฝึกจิตตนให้แข็งแกร่งมั่นคงสามารถสอนผู้เรียนให้แก่ปัญหาส่วนตนและส่วนรวมต่อไปได้
3. สำนักงานการศึกษาควรส่งเสริมสนับสนุนให้โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา มีการวางแผนงานด้านวิชาการ กลยุทธ์ แนวทางวิธีการใหม่ ๆ ไปใช้เพื่อให้เชื่อมโยงทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกยุค AI
4. หน่วยงานหรือองค์กรทางการศึกษาและผู้สนใจสามารถนำกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยบูรณาการธรรมะกับวิชาสามัญ ใช้เทคโนโลยีและสื่อดิจิทัล ส่งเสริมการพัฒนาครูอย่างต่อเนื่อง และประเมินผลเพื่อปรับปรุงคุณภาพการศึกษาอย่างยั่งยืน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา
2. ควรศึกษาการนิเทศทางการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา สังกัดสำนักเขตการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เขตอื่น ๆ
3. ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา สังกัดสำนักเขตการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาเขตอื่น ๆ

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2562). คู่มือการปฏิบัติงานข้าราชการครู. กรุงเทพมหานคร: ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- ธัญยาภรณ์ สังข์เมือง (2565). ความต้องการจำเป็นและแนวทางการบริหารงานวิชาการ เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 1. ใน การค้นคว้าอิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- นิตยา ตุกสันเทียะ. (2567). การบริหารงานวิชาการยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดร้อยเอ็ด. วารสารการบริหารการศึกษา มจร. วิทยาเขตร้อยเอ็ด, 4(2), 365-379.



- นุรไลลา หลังปุเต๊ะ. (2565). การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในศูนย์เครือข่ายทุ่ง
ยางแดงสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3. ใน วิทยานิพนธ์
ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา
- พระกฤษณะ อุ่นเรือน. (2566). แนวทางพัฒนาการบริหารงานโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนก
ธรรมในเขตอำเภอคลองขลุง จังหวัดกำแพงเพชร. ใน วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.
- พระครูสังฆกิจจานุรักษ์ (สิริเชษฐ์พงษ์). (2563). รูปแบบการบริหารวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน
พระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา. ใน ดุษฎีนิพนธ์ศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชา
บริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย.
- พระมหาวาสุเทพ ญาณเมธี. (2563). รูปแบบการบริหารจัดการงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมตาม
หลักพุทธธรรม ของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา. ใน ดุษฎีนิพนธ์พุทธ
ศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราช
วิทยาลัย.
- ภาณุพงศ์ คงเชื้อจีน. (2567). ผลงานรายบุคคลเรื่อง รูปแบบการบริหารจัดการโรงเรียนพระปริยัติ
ธรรม แผนกสามัญศึกษา เพื่อให้มีประสิทธิภาพ. ในการฝึกอบรมหลักสูตรนักรับบริหาร
ระดับสูง. สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน.
- วลยา ไตรญาณ. (2564). การศึกษาการบริหารงานวิชาการโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญ
ศึกษา สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ กลุ่มที่ 1. ใน วิทยานิพนธ์ครุ
ศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏเจ้าพระยา.
- วีรดา กันทรพิทักษ์. (2567). การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดสำนักงานการศึกษา
เทศบาลเมืองสระบุรี. วารสารศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี, 4(1),
165-179
- สุชาดา คำพิรุณ. (2565). การบริหารงานบุคคลในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 3. ใน วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร
การศึกษา. มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย.
- สำราญ สมพงษ์. (2562). พระว.วชิรเมธี กว่าจะมาเป็น พระเมธีวชิโรดม. เรียกใช้เมื่อ 2 กุมภาพันธ์
2565, จาก <https://url.in.th/gZLZu>
- เสมียนนารี. (2565). ย้อนดูการศึกษาจากมัตถ์เป็นโรงเรียน มีพระเป็นครู. เรียกใช้เมื่อ 17 ธันวาคม
2568, จาก https://www.silpa-mag.com/history/article_79135
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities.
Educational and Psychological Measurement, 30(3), 607-610.